

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای منتظری (دامت برکاته)

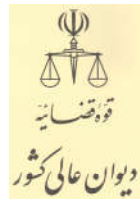
ریاست محترم دیوان عالی کشور

با سلام و احترام

به استحضار می‌رساند، آقای احسان مظفری دادیار محترم دادرسی دیوان عالی کشور، با اعلام اینکه از سوی شعب دوازدهم و هجدهم دادگاه تجدیدنظر استان تهران در خصوص مالی یا غیر مالی بودن دعوی ابطال رأی داور در مواردی که موضوع آن امری مالی است، آراء مختلف صادر شده، درخواست طرح موضوع را در هیأت عمومی دیوان عالی کشور کرده است که گزارش امر به شرح آتی تقدیم می‌شود:

الف) به حکایت دادنامه شماره ۱۳۳۷۰۲۲۶۴۰۹۹۷۰۹۸۰۲۸-۱۰/۱۳۹۸ شعبه چهارم دادگاه عمومی حقوقی تهران، در خصوص دعوی شرکت مهندسی و ساخت تأسیسات ... به طرفیت شرکت فراساحل ... به خواسته صدور حکم به ابطال رأی داوری که به موجب آن شرکت فراساحل ... محکوم به پرداخت مطالبات ناشی از اجرای قرارداد پیمان در حق خواهان شده است، با این استدلال که دادگاه و حدود نظارت آن محدود به ارزیابی قانون در حد تطبیق است و حق بررسی کامل و تمام عیار رأی داور را ندارد. به عبارتی دادگاه حق رسیدگی ماهیتی نسبت به اختلاف طرفین را ندارد و نمی‌تواند جهاتی را که در تجدیدنظر از احکام و یا در نقض احکام دادگاه قابل استناد است مورد توجه قرار دهد و فقط در صورت احراز و اثبات علل مصرح در ماده ۴۸۹ قانون آیین دادرسی مدنی قابل ابطال است، دعوی مطروحه را بدون دلیل تلقی و مستنداً به ماده ۱۹۷ قانون یادشده حکم بر بطلان آن صادر شده است.

پس از تجدیدنظرخواهی از این رأی، قضات شعبه دوازدهم دادگاه تجدیدنظر استان تهران به موجب تصمیم شماره ۱۳۹۹/۷/۱۲-۹۹۰۹۹۷۰۲۲۱۲۰۱۶۴۰ پرونده را جهت رفع نقص و پرداخت هزینه دادرسی به لحاظ مالی بودن دعوی به دادگاه نخستین اعاده و آن مرجع با ارسال اظهاریه رفع نقص، هزینه دادرسی را بر اساس محکوم‌به رأی داوری

گزارش پرونده و حدت رویه قضایی شماره ۷/۱۴۰۲ (حاوی ۴ صفحه)

از خواهان اخذ و هزینه تجدیدنظرخواهی نیز بر همین اساس محاسبه و وصول گردید. متعاقباً پس از رفع نقص، پرونده مجدداً در دستور کار شعبه دوازدهم قرار گرفت و این شعبه به موجب دادنامه شماره ۱۳۹۹/۱۱/۱۵-۹۹۰۹۹۷۰۲۲۱۲۰۲۵۷۰، چنین رأی داده است:

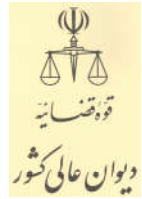
«... دادگاه با توجه به محتویات پرونده، دفاع به عمل آمده، لوایح، مدارک و مستندات تقدیم شده و رسیدگی انجام یافته در مرحله نخستین، نظر به اینکه رأی دادگاه محترم با توجه به دلایل و مدارک و رعایت مقررات قانونی و اصول دادرسی صادر گردیده است و فارغ از جهات بندهای ج، هـ ماده ۳۴۸ قانون آیین دادرسی مدنی است ... و در ماهیت هم بر رأی صادره از ناحیه داوران خدشهای مشاهده نمی‌گردد و وجود مصوب کمیسیون معاملات و گواهی حسن انجام کار هم مؤید این موضوع است بر این اساس با توجه به مواد ۳۴۸، ۳۴۹، ۳۵۸، ۳۶۵، ۵۰۳، ۵۱۵ و ۵۱۹ قانون یاد شده با رد اعتراض رأی دادگاه محترم را تأیید و استوار می‌نماید. ...»

ب) به حکایت دادنامه شماره ۱۳۹۳/۵/۱۹-۹۳۰۹۹۷۰۰۱۰۶۰۰۴۲۸ شعبه ۱۰۷ دادگاه عمومی حقوقی تهران در خصوص دعوی آقایان جهانگیر...، عبدالمجید... و حشمت‌اله ... به طرفیت آقایان حافظ و سالار ... به خواسته صدور حکم به بطلان رأی داور، که به موجب آن خواهان به پرداخت مبالغی در حق خواندگان محکوم شده است. دادگاه مستنداً به تبصره ماده ۴۸۴ و بندهای ۱، ۲، ۳، ۴، و ۵ ماده ۴۸۹ قانون آیین دادرسی مدنی حکم به بطلان رأی داور فوق الذکر و محکومیت خواندگان به پرداخت هزینه دادرسی به مبلغ ۵۵۰، ۸۷۱، ۱۲۱، ۱۰۰ ریال ... صادر و اعلام کرده است.

پس از تجدیدنظرخواهی از این رأی، شعبه هجدهم دادگاه تجدیدنظر استان تهران به موجب دادنامه شماره ۱۳۹۴/۸/۹-۹۴۰۹۹۷۰۲۲۱۸۰۰۸۵۵ چنین رأی داده است:

گزارش پرونده وحدت رویه قضایی شماره ۷/۱۴۰۲ (حاوی ۴ صفحه)

«... دادنامه تجدید نظر خواسته ... خالی از هرگونه ایراد و اشکال بوده و در این مرحله از دادرسی نیز تجدیدنظر خواهان دلیل و مدرک موجهی که موجبات نقض و بی اعتباری آن را ایجاب نماید به دادگاه ارائه ننموده‌اند از این رو دادگاه ضمن رد درخواست تجدیدنظر خواهی به عمل آمده مستنداً به قسمت اخیر ماده ۳۵۸ از قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی دادنامه معترض عنه را تأیید و استوار می‌نماید. لیکن آن قسمت از دادنامه تجدیدنظر خواسته که بر محکومیت تجدیدنظر خواهان به پرداخت مبلغ ۱۰،۱۲۱،۸۷۱،۵۵۰ ریال بابت هزینه دادرسی در حق تجدیدنظر خواندگان اشعار دارد مخالف قانون و مقررات موضوعه بوده و بر استدلال دادگاه نخستین خدشه وارد و مستوجب نقض آن می‌باشد زیرا که دعوی ابطال رأی داور در زمره دعاوی غیرمالی بوده و اقدام دادگاه نخستین در صدور اخطاریه رفع نقص و تأکید بر پرداخت هزینه دادرسی توجیه قانونی نداشته و به عبارت دیگر با غیرمالی بودن دعوی ابطال رأی داور پرداخت هزینه دادرسی بر اساس محکوم به رأی داور سالبه به انتفاء موضوع بوده است و مؤید این مطلب نظریه شماره ۷/۱۶۱-۱۳۷۲/۱/۲۵ و ۷/۵۶۷۵-۱۳۷۹/۹/۱۲ اداره حقوقی قوه قضاییه می‌باشد. بنابراین با پرداخت هزینه دادرسی از ناحیه خواهان‌های نخستین نسبت به دعوی غیرمالی موجهی برای محکومیت تجدیدنظر خواهان (خواندگان) به پرداخت هزینه واریز شده نمی‌باشد از این رو، دادگاه با استناد به قسمت اول از ماده ۳۵۸ قانون آیین دادرسی مدنی ضمن نقض دادنامه معترض عنه در این قسمت قرار رد دعوی خواهان نخستین را صادر و اعلام می‌نماید.»

گزارش پرونده وحدت رویه قضایی شماره ۷/۱۴۰۲ (حاوی ۴ صفحه)

چنانکه ملاحظه می‌شود، شعب دوازدهم و هجدهم دادگاه تجدیدنظر استان تهران، در خصوص مالی یا غیر مالی بودن دعوای ابطال رأی داور در مواردی که موضوع آن امری مالی است، اختلاف نظر دارند، به طوری که شعبه دوازدهم در این موارد، دعوای ابطال رأی داور را مالی دانسته، اما شعبه هجدهم آن را غیرمالی دانسته است. بنا به مراتب، در موضوع مشابه، اختلاف استنباط محقق شده است، لذا در اجرای ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری به منظور ایجاد وحدت رویه قضایی، طرح موضوع در جلسه هیأت عمومی دیوان عالی کشور درخواست می‌گردد.

غلامرضا انصاری

معاون قضایی دیوان عالی کشور

در امور هیأت عمومی